

Propozycja kryteriów oceny współpracy w grupie

Beata Krywult-Szczudło

Przeglądając ogłoszenia pracodawców i analizując zapisane tam wymagania w stosunku do przyszłych pracowników zauważamy, że niemal we wszystkich ogłoszeniach pojawia się informacja, iż bardzo pożądaną umiejętnością jest współpraca w zespole. Naprzeciw tym oczekiwaniom wyszli autorzy Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla sześciolatniej szkoły podstawowej i gimnazjum, w zadaniach ogólnych szkoły zapisali: *„Nauczyciele stwarzają uczniom warunki do nabywania następujących umiejętności: [a wśród nich] efektywnego współdziałania w zespole i pracy w grupie, budowania więzi międzyludzkich, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji, skutecznego działania na gruncie zachowania obowiązujących norm”*.

I my nauczyciele jesteśmy zobowiązani kształcić u uczniów m.in. tę umiejętność, a w konsekwencji udzielać informacji uczniom i ich rodzicom w jakim stopniu ją posiadli. I pojawił się problem jak to zrobić?, jakie przyjąć kryteria?

Jakiś czas temu spotkałam się z propozycją by oceniając współpracę w grupie jako kryteria przyjąć:

1. rzetelne wykonywanie przydzielonych zadań przez wszystkich członków grupy,
2. przyjazna i zgodna atmosfera panująca w grupie,
3. przejrzyste opracowanie i prezentacja wyników.

W tej propozycji wszystkie osoby z grupy otrzymywały takie same oceny. I oczyma wyobraźni zobaczyłam sobie klasę szkolną, a w niej grupy uczniów skupionych na tym by się uśmiechać, nie dyskutować za wiele o problemie, dbać o to by wszyscy myśleli tak samo. W najlepszym razie uczniowie, którzy mają inny pomysł nie powinni zabierać głosu, bo pani odbierze informację, że w grupie panuje niezgodna atmosfera. A jeśli takie wrażenie pani odnosi to członkowie tej grupy otrzymują oceny dostateczne, a uczniowie nie chcą otrzymywać takich ocen zwłaszcza za pracę w grupie. W taki oto sposób odbywa się gra pozorów, uczniowie nie uczą się współpracy, rozwiązywania problemów i konfliktów, które przecież zdarzają się, zwłaszcza w bardzo twórczych grupach, lecz robią tak by pozornie cała grupa usiłowała rozwiązać problem, a robi to jeden, zwykle najlepszy uczeń z grupy. Już teraz wiem dlaczego gdy na początku roku szkolnego dzieliłam uczniów na grupy zawsze chcieli mieć w grupie dobrych uczniów, prawdopodobnie do tej pory byli oceniani za wynik pracy, lecz tylko pozornie grupowej, efektowną prezentacją i być może za atmosferę pracy, na dodatek wszyscy tak samo.

Owszem jestem zwolenniczką kryterialnego oceniania wiedzy i umiejętności uczniów, ponieważ jestem przekonana, że uczniom łatwiej jest funkcjonować w

szkole jeśli wiedzą czego się od nich oczekuje. Oprócz tego nauczycielowi jest łatwiej oceniać jeśli sprecyzował sobie kryteria, wówczas trudniej jest wpaść mu w pułapkę oceniania (pisałam o nich w artykule Pułapki oceniania) widzenia świata przez czarne okulary. Dobrze byłoby jeśli takie kryteria byłyby elementem wewnątrzszkolnego systemu oceniania, wówczas nauczyciele stosują takie same, a uczeń nie musi pamiętać kryteriów obowiązujących na kilku przedmiotach.

Poniżej przedstawię tabelę z kryteriami oceniania umiejętności efektywnego współdziałania w zespole. Proponuję trzy kryteria i wskaźniki do nich, ktoś może zapytać dlaczego tylko trzy przecież to złożona umiejętność, tak ale jeśli będziemy zbyt drobiazgowi to sami zgubimy się w tych kryteriach już nie mówiąc o uczniu. Poza tym wypisałam wskaźniki na poziom podstawowy i ponadpodstawowy, tyle moim zdaniem wystarczy.

kryterium	wskaźniki	
	wymagania podstawowe uczniów:	wymagania ponadpodstawowe uczniów:
1. Zaangażowanie	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w pracy grupy, • wykonuje powierzone mu zadania, • swoje pomysły zgłasza sporadycznie, • dostrzega problemy ale samodzielnie nie znajduje rozwiązania; 	<ul style="list-style-type: none"> • chętnie przystępuje do pracy bez względu na skład grupy, • inicjuje formy pracy, • rozdziela zadania, • przyjmuje powierzone mu role, • dzieli się pomysłami, • jest twórczy;
2. Komunikacja	<ul style="list-style-type: none"> • jest zdolny do kompromisów, • rzadko komunikuje się z innym członkami grupy, • swoje pomysły wyraża w sposób bardzo nieprecyzyjny, • bardzo ostrożny w nawiązywaniu kontaktów; 	<ul style="list-style-type: none"> • negocjuje sposób rozwiązania problemu, • uzasadnia swoje stanowisko, • przyjmuje role negocjatora, • precyzyjnie wyraża swoje myśli, pomysły, • potrafi słuchać innych, • jeśli potrzeba to krytykuje lecz zawsze konstruktywnie;
3. Samocena	<ul style="list-style-type: none"> • podporządkowuje się decyzji większości, • nie potrafi ocenić swojego udziału w pracy grupy. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi obiektywnie ocenić swój i innych udział w pracy, • wyciąga wnioski do dalszej pracy.

Oceniając wg tych kryteriów każdy uczeń jest oceniany indywidualnie, nie wszyscy członkowie grupy otrzymują takie same oceny.

Proszę nie myśleć, iż uważam że zaproponowane przeze mnie kryteria uważam za jedyne słuszne i dobre ale mamy kształtować w uczniach umiejętność współpracy w grupie i trudną sztukę rozwiązywania konfliktów. A tak w ogóle, czy każdą umiejętność jaką kształcimy u uczniów musimy oceniać stopniem szkolnym bądź liczbą punktów? Bardzo chętnie przeczytałabym o tym, jak inni nauczyciele widzą problem oceniania pracy grupowej.